

5

Regeling van werkzaamheden

De voorzitter:

Dan is nu aan de orde de regeling van werkzaamheden.

Ik stel voor dinsdag aanstaande ook te stemmen over de brief van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie over een voordracht van drie kandidaten voor een vacature van raadsheer in de civiele kamer van de Hoge Raad (33785, nr. 19).

Ik stel voor toe te voegen aan de agenda van de Kamer:

- het wetsvoorstel Wijziging van diverse onderwijswetten in verband met het pseudonimiseren van het persoonsgebonden nummer van een onderwijsdeelnemer ten behoeve van het bieden van voorzieningen in het kader van het onderwijs en de begeleiding van onderwijsdeelnemers (34741);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Warmtewet (wijzigingen naar aanleiding van de evaluatie van de Warmtewet) (34723).

Op verzoek van de aanvrager stel ik voor het dertigledende debat over de verschillen in de eigen bijdragen voor zorg per gemeente van de agenda af te voeren.

Ik deel mee dat de volgende aangehouden moties zijn vervallen: 34615-5; 34725-10; 34516-13.

Ik stel voor de volgende stukken van de stand van werkzaamheden af te voeren: 34775-VIII-7; 34775-VIII-6; 29282-278; 34104-195; 33532-79; 31789-90; 33532-78; 33532-77; 26991-504; 21501-33-665; 34550-IV-41; 34550-IV-40; 33845-23; 34550-IV-42; 34773-1; 34773-2; 34775-IV-4; 31568-192; 29689-857; 32545-70; 26643-484; 2017Z12090; 31985-51.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De voorzitter:

Dan geef ik nu het woord aan de heer Graus namens de PVV.

De heer Graus (PVV):

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Vandaag vindt een tweede deel van het AO Luchtvaart plaats. Daar zijn we vorige week woensdag mee begonnen, en vandaag is het tweede deel. Ik wil alvast aankondigen, namens meerdere leden, dat er een VAO gaat komen. Wij hadden het liefst dat dit dinsdag zou plaatsvinden. Vandaar dat ik nu aan u wil vragen om daar rekening mee te houden op de agenda. Bij dezen een vooraankondiging.

De voorzitter:

Dat gaan we doen, dank u wel. We zullen er bij de planning rekening mee houden.

Dan ga ik nu naar mevrouw Van Tongeren namens GroenLinks.

Mevrouw Van Tongeren (GroenLinks):

Voorzitter. Weer worden de bewoners op de Waddeneilanden opgeschrikt door een aangekondigde gaswinning daar. Ik zou graag een debat hebben met minister Kamp over deze gaswinning. Kunnen wij, nu wij het klimaatakkoord van Parijs hebben getekend, nu wij willen opkomen voor het werelderfgoed, nu wij met de bewoners daar samen willen kijken naar het energiedebat ...

De voorzitter:

U wilt een debat.

Mevrouw Van Tongeren (GroenLinks):

Een debat met minister Kamp, liefst op vrij korte termijn.

Mevrouw Van Veldhoven (D66):

Voorzitter, natuurlijk moeten wij heel zorgvuldig omgaan met het Waddengebied. Ik kan me dus zeker voorstellen dat we een brief vragen aan de minister. Er is binnenkort ook een AO Wadden gepland. Ik denk dat dat misschien een goede context is voor het bespreken van die brief. Dus graag snel een brief, en dan betrekken bij het AO Wadden, zodat we snel het debat over de Waddenzee kunnen hebben.

De voorzitter:

Dus geen steun voor een debat plenair.

Mevrouw Van Veldhoven (D66):

Ik denk dat het AO Wadden eerder gepland zal zijn. Dat lijkt me dus de snelste manier van behandeling.

Mevrouw Van Tongeren (GroenLinks):

Dat is met andere bewindspersonen.

De heer Wassenberg (PvdD):

Die brief is prima, maar een plenair debat zou ik ook prima vinden. Mocht het in het AO Wadden eerder kunnen ... Maar anders steun ik wel het debat.

Mevrouw Beckerman (SP):

Ik steun ook het verzoek. Wij hebben inmiddels ook schriftelijke vragen ingediend. Graag natuurlijk beantwoording voor die tijd. Maar steun voor mevrouw Van Tongeren.

De heer Geurts (CDA):

Voorzitter, ik doe dit onderwerp niet zo heel vaak, maar ik las dat er een gasvondst was gedaan, nog geen winning. Ik vind het goed om er een brief over te hebben, maar geen steun voor het debat.

Mevrouw Aukje de Vries (VVD):

Ik sluit me aan bij D66 en het CDA.

Mevrouw **Dik-Faber** (ChristenUnie):

Voorzitter, ook mijn fractie wil heel graag een brief over deze vondst. Laten we die dan betrekken bij het AO Wadden.

De heer **Nijboer** (PvdA):

Er stond al een debat over gaswinning. Dat hebben we al uitgebreid met een aantal onderwerpen. Ik kan me ook voorstellen dat dit erbij wordt gevoegd, maar dat er dan wel iets meer spreektijd is, want we hebben er nou al twee of drie dingen bij gevoegd. Dat zou ik goed vinden. Mocht mevrouw Van Tongeren dat niet willen, dan steun ik het debat wel.

De **voorzitter**:

U heeft geen meerderheid, mevrouw Van Tongeren.

Mevrouw **Van Tongeren** (GroenLinks):

Nee, maar wel een dertigledendebat. Dat is dat andere vooralsnog helaas ook. Laten we dit dus toevoegen aan de lijst. Als er steun is om ook minister Kamp uit te nodigen bij het AO Wadden — dat zullen we via de procedurevergadering doen — kunnen we het daarin eventueel ook aan de orde krijgen. Dan kunnen we kijken wat het eerste is om dit belangrijke onderwerp goed te bespreken.

Mevrouw **Van Veldhoven** (D66):

Ik dank mevrouw Van Tongeren voor haar constructieve houding. Die wil ik dan ook graag teruggeven. Als de brief er is, laten we dan even bekijken waar die het beste behandeld kan worden: bij een bestaand debat of bij het AO Wadden.

De **voorzitter**:

Ik stel voor het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet. Ik zal dit debat toevoegen aan de lijst van dertigledendebatten.

Dan ga ik naar de heer Van den Bosch namens de VVD.

De heer **Van den Bosch** (VVD):

Voorzitter. Vanmorgen heeft de Onderzoeksraad Voor Veiligheid de resultaten uitgebracht van zijn onderzoek naar het verschrikkelijke ongeval in Mali op 6 juli 2016. Twee jonge militairen die daar waren om ons land te dienen, kwamen daarbij om het leven en een derde raakte zwaargewond. De onderzoeksraad trekt in zijn rapport duidelijke en harde conclusies. Daar willen wij snel met de minister over spreken. Wij hebben vanmorgen een eerste reactie van de minister ontvangen. De VVD wil nu zo snel mogelijk, maar in ieder geval voor het herfstreces, een debat. Ik doe deze aanvraag mede namens de fracties van de SP, GroenLinks, de PVV, het CDA, D66 en de ChristenUnie.

De **voorzitter**:

Er is een meerderheid. Ik zie u staan, mevrouw Karabulut, maar dit debat wordt mede namens u aangevraagd.

Mevrouw **Karabulut** (SP):

Dat kan wel zijn, maar het betreft een heel ernstige kwestie. Dit ongeluk, dit voorval waarbij twee militairen zijn omgekomen en eentje ...

De **voorzitter**:

Maar dat is duidelijk.

Mevrouw **Karabulut** (SP):

Nee, ik ben nog niet klaar.

De **voorzitter**:

Nee, maar ik ook niet.

Mevrouw **Karabulut** (SP):

Ik wil graag een inbreng leveren. Ik zou willen dat hier niet alleen geschokt gereageerd wordt, maar dat er ook politieke verantwoordelijkheid wordt genomen.

De **voorzitter**:

Ja, maar dat doet u in het debat.

Mevrouw **Karabulut** (SP):

De vraag die voorligt, is: hoe heeft het kunnen gebeuren dat keer op keer interne regels zijn geschonden?

De **voorzitter**:

Nee, mevrouw Karabulut. Ik ga u onderbreken. Het spijt mij heel erg, sorry. Ik vind het heel vervelend, zeker bij zo'n onderwerp, om op deze manier met elkaar te debatteren. Er is een verzoek voor een meerderheidsdebat, dat is procedureel, er is een meerderheid en daar houd ik het echt bij. We gaan niet inhoudelijk ... Dat gaat u in het debat aan de orde stellen. Als u een procedureel voorstel hebt ...

Mevrouw **Karabulut** (SP):

Soms kun je het niet afdoen door te stellen dat het een procedureel punt is. Dit heeft even iets meer woorden nodig. Daarom vind ik dat we dat debat zo snel als mogelijk moeten laten plaatsvinden, het liefst vandaag nog.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Is dat ook uw verzoek? Dan kan ik meteen vragen of iedereen het daarmee eens is.

De heer **Van den Bosch** (VVD):

Mijn verzoek is: voor het herfstreces.

De **voorzitter**:

Maar mevrouw Karabulut doet nu een voorstel om het vanavond te doen. Dan gaan we het nu maar in één keer bespreken, want anders blijven we heen en weer gaan. Daar vind ik dit onderwerp te gevoelig voor.

De heer **Dijkgraaf** (SGP):

Voorzitter, van harte steun voor het verzoek, want het is inderdaad een ernstige kwestie. Maar laten we ook even de tijd nemen om het rapport rustig door te nemen en experts daarover te horen. Een debat voor het herfstreces lijkt mij zeer goed.

De heer **Krol** (50PLUS):

Ook van harte steun en graag een debat volgende week, zodat we ons daar goed op kunnen voorbereiden.

De **voorzitter**:

Dus niet vanavond?

De heer **Krol** (50PLUS):

Liefst volgende week.

Mevrouw **Diks** (GroenLinks):

Voorzitter, ook wij steunen natuurlijk de aanvraag voor een debat. Maar ik steun niet de gedachte om het al vanavond te doen, want ik wil het rapport ook grondig kunnen bestuderen. Dus graag volgende week.

Mevrouw **Popken** (PVV):

Voorzitter, ik steun zeker het verzoek. Ik vind voor het herfstreces te laat. Ik wil het echt uiterlijk volgende week.

De heer **Nijboer** (PvdA):

Voorzitter, het is zeer ernstig, maar laten we ook even de feiten goed bestuderen en het in de fracties bespreken. Ik kan mij voorstellen dat een debat volgende week wordt ingepland. Dat heeft de steun van de PvdA-fractie.

Mevrouw **Belhaj** (D66):

Voorzitter, steun voor het debat, maar niet vanavond. Ik wil er een vraag aan toevoegen, namelijk in welke mate de minister bereid is om een brief te sturen over aanbeveling 2 uit het rapport die direct een relatie houdt met de artikel 100-brief die reeds door het kabinet is verstuurd. Wil zij er expliciet een aparte brief over versturen, omdat de aanbeveling gaat over zorgvuldigheid en over de veiligheid en gezondheid van onze militairen? Dat hoort ook bij die artikel 100-brief.

De heer **Öztürk** (DENK):

Voorzitter, als DENK vinden we dit een heel ernstige zaak. Er moet snel gedebatteerd worden. Er moeten ook nieuwe maatregelen worden genomen om de beveiliging van ons Defensiepersoneel vast te leggen. Ik zou het op prijs stellen als er volgende week een debat is.

De heer **Knops** (CDA):

Voorzitter. Dit is een buitengewoon ernstige kwestie, dus wat ons betreft houden we hier volgende week een debat over.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):

Voorzitter, volgende week is wat ons betreft goed, zo snel mogelijk. Maar ik onderstreep het punt van de veiligheid van onze militairen daar en het klaarblijkelijke gebrek aan veiligheid van die granaten. Daar moet meteen actie op ondernomen worden.

De **voorzitter**:

De hele Kamer steunt het verzoek, mijnheer Van den Bosch. Er is dus niet alleen een meerderheid, maar algemene steun voor het verzoek om een debat te houden. Er is ook een meerderheid voor om dit debat volgende week te houden. Daar zal ik in de planning rekening mee houden. Dank u wel.

Dan ga ik naar mevrouw Leijten namens de SP.

Mevrouw **Leijten** (SP):

Voorzitter. Na de aanvraag van het debat over zoiets als de Onderzoeksraad voor Veiligheid is dit wel even iets anders. Het gaat over toezicht op banken. Daarover hebben we een interessant rapport gekregen van de Algemene Rekenkamer. Het zorgelijke daaraan is niet het toezicht dat De Nederlandse Bank op onze middelgrote en kleine banken houdt, maar vooral het gebrek aan inzicht in het toezicht op onze grote banken. Dat komt doordat het bij de ECB belegd is, en deze de Algemene Rekenkamer of de Europese Rekenkamer geen ingang geeft om te controleren hoe de ECB het toezicht vormgeeft. Daarom zou ik daar graag met de minister van Financiën over willen spreken, zeker omdat in de nabije toekomst juist voor het toezicht op die middelgrote banken een systeem gebruikt gaat worden, waardoor dat ook onder de ECB gaat vallen en wij onze controlerende toezichtstaak verliezen.

De heer **Van Rooijen** (50PLUS):

Steun voor dat verzoek, maar ik zou het iets willen uitbreiden. De rol en de verantwoordelijkheid van de minister van Financiën richting De Nederlandsche Bank kreeg namelijk kritiek van de Rekenkamer. Dat zouden we eigenlijk ook met de huidige minister van Financiën willen bespreken, want het heeft geen zin om dat met zijn opvolger te doen. Dit gaat immers over het verleden.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Voorzitter, ik zit er precies andersom in.

De **voorzitter**:

Nou, vertel.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Steun voor het verzoek, maar ik zou dit graag willen bespreken met de nieuwe regering. Mevrouw Leijten zegt terecht: als we de bankenunie ingaan en de banken niet kunnen controleren, maar wel een depositogarantiestelsel hebben, dan heeft Nederland daar een enorm belang bij. Het is dus terecht dat ze om een debat vraagt. Maar dat moeten we dan wel voeren met de volgende regering, die daarover gaat onderhandelen.

Op één punt zou ik graag opheldering willen hebben van de huidige minister. Er bestaan geen gespreksverslagen van wat hij heeft afgesproken met de directeur van De Nederlandsche Bank. Juist voor een volgende minister zou het heel fijn zijn als de afspraken die gemaakt zijn voor beiden helder zijn. Helder is wat anders dan openbaar. Ik snap dat juist die gespreksverslagen vertrouwelijk zijn. Maar ik zou van de huidige minister een brief willen hebben waarin hij toezegt dat in het overdrachtdossier de afspraken die de afgelopen maanden en jaren met de president van De Nederlandsche Bank gemaakt zijn, op papier staan en dat beiden het daarover eens zijn. Zo voorkomen we dat er straks iets in bankenland gebeurt en we achteraf allerlei verschillende variaties krijgen.

Mevrouw Kröger (GroenLinks):
Steun vanuit GroenLinks voor het verzoek om een debat.

Mevrouw Dik-Faber (ChristenUnie):
Voorzitter, steun voor het verzoek, maar dan inderdaad met de nieuwe bewindspersoon. Ik kan me ook wel vinden in het verzoek van de heer Omtzigt.

De voorzitter:
Mijnheer Van Rooijen, u bent net geweest. Was u iets vergeten?

De heer Van Rooijen (50PLUS):
Voorzitter, de reden dat ik het aan de huidige minister wou vragen was exact de reden die de heer Omtzigt noemt.

De voorzitter:
O, u bent het eens met de heer Omtzigt?

De heer Van Rooijen (50PLUS):
Ja, maar ik had dat al gezegd.

De heer Nijboer (PvdA):
Voorzitter, wat de PvdA betreft zou dit ook wel in een algemeen overleg kunnen, maar ik heb er geen bezwaar tegen, want ik hoor aan de reacties van de collega's al dat het een debat wordt. Maar een AO had mijn voorkeur gehad. We zijn als commissie voor Financiën toch altijd wat terughoudend met plenaire debatten.

De heer Dijkgraaf (SGP):
Voorzitter, dat vind ik een goede lijn, maar ik begrijp mevrouw Leijten ook. Steun voor het verzoek en steun voor de vraag van de heer Omtzigt.

Mevrouw Aukje de Vries (VVD):
Wat ons betreft steun voor een brief. Wat ons betreft moet er ook gekeken worden naar de eisen die aan de middelgrote banken in Nederland gesteld worden, omdat we hierin waarschijnlijk verschillen van andere landen. Wat ons betreft zouden we dan prima dat debat kunnen voeren in een algemeen overleg.

Mevrouw Van Veldhoven (D66):
Voorzitter, steun voor de brief. Laten we bij ommekomst van de brief bekijken of het in een algemeen overleg past of dat de voorkeur wordt gegeven aan een debat.

De voorzitter:
U heeft geen meerderheid, mevrouw Leijten.

Mevrouw Leijten (SP):
Voorzitter, als u het dan toch wil noteren als, helaas, een dertigledendebat. Ik heb de collega's gehoord. Als de brief er is en het passend is, kunnen we overwegen het te betrekken bij een algemeen overleg. We weten natuurlijk niet hoe onze agenda er de komende tijd uitziet. Wellicht weten een paar partijen hier dat wel. Er ligt een verzoek om een brief over hoe er om wordt gegaan met vertrouwelijke gesprekken waar geen vertrouwelijke verslagen van zijn. Ik zou graag willen dat de minister in die brief ingaat op wat de Algemene Rekenkamer zegt, dat er eigenlijk onvoldoende een draaiboek is voor wat er gebeurt bij een crisis en hoe dan ook het parlement wordt geïnformeerd over die crisis. Dan kunnen we inderdaad bekijken of we dat dertigledendebat laten staan of dat het een algemeen overleg wordt.

De voorzitter:
Prima. Ik stel voor het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Het woord is aan mevrouw Kröger namens GroenLinks.

Mevrouw Kröger (GroenLinks):
Voorzitter. Uit onderzoek dat vandaag is gepubliceerd, blijkt dat de fossiele industrie nog steeds profiteert van miljarden aan belastingvoordelen, overgenomen ondernemersrisico en subsidies. Zo kost de belastingvrijstelling op fossiele brandstoffen voor vliegtuigen en de scheepvaart in Nederland 3,5 miljard euro aan belastinginkomsten per jaar. Dit geld zouden we wat ons betreft echt beter kunnen besteden aan het stimuleren van schone energie en de omslag naar een groene economie. Daarom wil GroenLinks hierover graag een debat houden met de staatssecretaris van I en M.

Mevrouw Beckerman (SP):
Steun voor het debat. €14.000 per minuut; tijdens deze regeling heeft de fossiele industrie waarschijnlijk al zo'n €28.000 opgehaald, dus uiteraard steun voor het debat.

Mevrouw Van Veldhoven (D66):
Dit gaat niet alleen over Nederland, maar wereldwijd. Het lijkt me een punt dat we heel goed kunnen bespreken bij de voorbereiding van het AO Milieuraad. Ik zou dus een brief willen vragen voor het AO Milieuraad, zodat we daar onze staatssecretaris de juiste boodschappen mee kunnen geven voor de discussie op Europees niveau. Ik denk dat we daar het meeste effect kunnen hebben van het kennisnemen van deze cijfers.

De heer **Geurts** (CDA):

Geen steun voor het debat. Voor de overwegingen volgen we de D66-fractie.

De heer **Wassenberg** (PvdD):

De Partij voor de Dieren is ook erg geschrokken van de berichten over de steun aan de fossiele energie. Wij zijn ook bezig met schriftelijke vragen daarover, maar we steunen dit debat echt van harte. Dus graag een debat hierover.

Mevrouw **Dik-Faber** (ChristenUnie):

Ik sluit me aan bij de woorden van mevrouw Van Veldhoven.

De heer **Remco Dijkstra** (VVD):

Nu geen steun. Ik sluit me aan bij de woorden van mevrouw Van Veldhoven van D66. Het wereldwijde aspect wil ik benadrukken. En als in die brief ook wat kan komen te staan over de herkomst van andere broeikasgassen dan alleen CO₂, zou dat ook helpen in het debat.

De heer **Nijboer** (PvdA):

Steun voor de brief en het debat.

De heer **Van Aalst** (PVV):

Geen steun.

De **voorzitter**:

Geen meerderheid, mevrouw Kröger.

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks):

Ik zou heel graag dit onderwerp wel als een dertigledende-bat laten agenderen. Daarnaast wil ik graag de brief, zoals het voorstel is van mevrouw Van Veldhoven, zodat we die ook bij het AO Milieuraad mee kunnen nemen.

De **voorzitter**:

Dan stel ik voor het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Dan geef ik tot slot het woord aan de heer Wassenberg namens de Partij voor de Dieren.

De heer **Wassenberg** (PvdD):

Dank u wel, voorzitter. Voor het eerst is er over de mondiale uitstoot van alle broeikasgassen in 2016 gerapporteerd, dus niet alleen van CO₂, maar ook bijvoorbeeld van methaan.

Dat is een zeer krachtig broeikasgas, ongeveer 80 keer zo sterk als CO₂. Dat komt vrij bij de winning van onder andere gas en door de veehouderij. Zo raken de klimaatdoelstellingen steeds verder uit zicht. Met alleen kolencentrales sluiten komen we er niet. Daarom zou ik graag een debat hierover willen met de minister van EZ. Voorafgaand aan het debat zou ik dan ook graag een brief willen hebben van de minister, waarin hij ingaat op de uitstoot van methaan in Nederland en lekkages van methaan in Nederland door de

veehouderij en de gaswinning. Dan wil ik ook expliciet dat hij ingaat op de gaswinning in de Noordzee, want daar ontsnapt ook heel veel methaan.

Mevrouw **Van Veldhoven** (D66):

Voorzitter, ook dit betreft een onderzoek dat breder gaat dan alleen Nederland, dus ik steun zeker het verzoek om een brief. Maar ook hier zou ik willen voorstellen dat we dit proberen te betrekken bij het aankomende AO Milieuraad, want met de drukke agenda die we gaan hebben met alle begrotingen, zou het anders zelfs zo kunnen zijn dat we dit niet op tijd kunnen betrekken bij dat belangrijke AO Milieuraad aan de vooravond van de COP.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Mevrouw Beckerman.

Mevrouw **Beckerman** (SP):

Steun voor het debat.

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks):

Steun voor het debat en ook graag een brief die we tevens bij het AO Milieuraad kunnen betrekken.

De heer **Geurts** (CDA):

Geen steun voor het debat. Het kan prima bij het AO Milieuraad.

De heer **Remco Dijkstra** (VVD):

Ik sluit mij wederom aan bij de woorden van D66. Wellicht kan het in eenzelfde brief, want eigenlijk is het een beetje vergelijkbaar met het vorige onderwerp. Daarnaast wordt EZ nu benaderd, maar het gaat ook om het klimaat, dat onder de staatssecretaris van I&M valt. Mijn voorkeur gaat uit naar één gezamenlijke brief en dan betrekken bij het komende AO Milieuraad.

Mevrouw **Dik-Faber** (ChristenUnie):

Voorzitter, daar kan ik mij bij aansluiten.

De heer **Nijboer** (PvdA):

Ik sluit mij ook aan bij mevrouw Dik-Faber.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Mijnheer Wassenberg, er is geen meerderheid voor het houden van een debat.

De heer **Wassenberg** (PvdD):

Nee, maar het zou inderdaad wel heel fijn zijn als die brief voor de Milieuraad kan worden geleverd.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Ik stel voor het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet. Daarmee

zijn we ook aan het einde gekomen van de regeling van werkzaamheden.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.